

RedList
RdečiSeznam
ICOM

RDEČI SEZNAM
OGROŽENIH
PREDMETOV
KULTURNE
DEDIŠČINE
JUGOVZHODNE
EVROPE

Glavni predpisi, ki varujejo kulturno dediščino jugovzhodne Evrope

Seznam ni izčrpen. Pri vseh instrumentih in predpisih je treba upoštevati morebitne spremembe in/ali izvedbene akte.

MEDNARODNI INSTRUMENTI

Haaška konvencija *o varstvu kulturnih dobrin v primeru oboroženega spopada* z dne 14. maja 1954.

Ratifikacija: Romunija (1958)

Pristop: Bolgarija (1956), Albanija (1960), Republika Moldavija (1999)

Notifikacija nasledstva: Hrvaška, Slovenija (1992),

Bosna in Hercegovina (1993), Severna Makedonija (1997), Srbija (2001), Črna gora (2007)

Prvi protokol (14. maj 1954)

Ratifikacija: Romunija (1958)

Pristop: Bolgarija (1958), Albanija (1960), Republika Moldavija (1999)

Notifikacija nasledstva: Hrvaška, Slovenija (1992),

Bosna in Hercegovina (1993), Severna Makedonija (1997), Srbija (2001), Črna gora (2007)

Drugi protokol (26. marec 1999)

Ratifikacija: Bolgarija (2000), Hrvaška, Romunija (2006)

Pristop: Severna Makedonija, Srbija (2002), Slovenija (2004), Bosna in Hercegovina (2009)

Notifikacija nasledstva: Črna gora (2007)

Unescova konvencija *o ukrepih za prepoved in preprečevanje nedovoljenega uvoza in izvoza kulturnih dobrin ter prenosu lastninske pravice na njih* z dne 14. novembra 1970.

Ratifikacija: Bolgarija (1971), Republika Moldavija (2007)

Pristop: Romunija (1993), Albanija (2002)

Notifikacija nasledstva: Hrvaška, Slovenija (1992),

Bosna in Hercegovina (1993), Severna Makedonija (1997), Srbija (2001), Črna gora (2007)

Unescova konvencija *o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine* z dne 16. novembra 1972.

Ratifikacija: Albanija (1989), Republika Moldavija (2002)

Pristop: Bolgarija (1974), Romunija (1990)

Notifikacija nasledstva: Hrvaška, Slovenija (1992),

Bosna in Hercegovina (1993), Severna Makedonija (1997), Srbija (2001), Črna gora (2006)

Konvencija Unidroit *Unidroit o ukradenih ali nezakonito izvoženih predmetih kulturne dediščine* z dne 24. junija 1995.

Ratifikacija: Romunija (1998), Hrvaška (2000)

Pristop: Slovenija (2004), Severna Makedonija (2013),

Bosna in Hercegovina (2017), Črna gora (2019)

Unescova konvencija *o varovanju podvodne kulturne dediščine* z dne 2. novembra 2001.

Ratifikacija: Bolgarija (2003), Hrvaška (2004), Črna gora, Slovenija (2008), Albanija, Bosna in Hercegovina (2009)

Pristop: Romunija (2007)

PREDPISI EVROPSKE UNIJE

Direktiva 2014/60/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 *o vračanju predmetov kulturne dediščine, ki so bili protipravno odstranjeni z ozemlja države članice.*

Uredba Sveta (ES) št. 116/2009 z dne 18. decembra 2008 *o izvozu predmetov kulturne dediščine.*

Uredba (EU) 2019/880 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 *o vnosu in uvozu predmetov kulturne dediščine.*

NACIONALNI PREDPISI

ALBANIJA

Zakon št. 9048 *o kulturni dediščini* (7. april 2003).

BOSNA IN HERCEGOVINA

Splošni okvirni sporazum za mir v Bosni in Hercegovini (Daytonski mirovni sporazum), Aneks 8 – Sporazum o Komisiji za ohranitev nacionalnih spomenikov (1995).

Sklep Predsedstva Bosne in Hercegovine o Komisiji za ohranitev nacionalnih spomenikov (2001).

Merila Komisije za ohranitev narodnih spomenikov za razglasitev nepremičnine za nacionalni spomenik (2002/2003).

BOLGARIJA

Zakon o kulturni dediščini (13. marec 2009).

HRVAŠKA

Zakon *o zaščiti in ohranjanju kulturnih dobrin* (25. junij 1999).

ČRNA GORA

Zakon o varstvu kulturne dediščine (2010).

SEVERNA MAKEDONIJA

Zakon *o varstvu kulturne dediščine* (13. marec 2004).

REPUBLIKA MOLDAVIJA

Zakon št. 262 *o muzejih* (7. december 2007).

Zakon št. 280 *o varstvu nacionalne premične kulturne dediščine* (27. december 2011).

ROMUNIJA

Ustava (1991).

Zakon št. 182 *o varstvu nacionalne premične kulturne dediščine* (25. oktober 2000).

Zakon št. 422 *o varstvu zgodovinskih spomenikov* (18. julij 2001).

Zakon št. 311 *o muzejih in javnih zbirkah* (8. julij 2003).

Vladni odlok št. 43 *o varstvu arheološke dediščine* (30. januar 2000).

SRBIJA

Zakon št. 72 *o kulturi* (2009).

Zakon št. 71 *o kulturnih dobrinah* (1994).

Zakon št. 6 *o arhivskem gradivu in arhiviranju* (2020).

Zakon št. 52 *o starem in redkem knjižničnem gradivu* (2011).

Zakon št. 35 *o muzejski dejavnosti* (2021).

Kazenski zakonik (2005).

SLOVENIJA

Zakon o varstvu kulturne dediščine, ZVKD-1 (2008).

Zakon o vračanju protipravno odstranjenih predmetov kulturne dediščine, ZVPOPKD (2003).

Pravilnik o postopku izdaje dovoljenj za izvoz in iznos predmetov kulturne dediščine (2011).

RDEČI SEZNAM OGROŽENIH PREDMETOV KULTURNE DEDIŠČINE JUGOVZHODNE EVROPE

Zakaj Rdeči seznam za jugovzhodno Evropo?

Kulturno dediščino jugovzhodne Evrope ščitijo močne nacionalne in mednarodne zakonodaje, vendar za to raznovrstno dediščino še vedno obstaja tveganje, da jo ukradejo, uplenijo ali z njo nezakonito trgujejo. Namen pričujočega *Rdečega seznama ogroženih predmetov kulturne dediščine jugovzhodne Evrope* je prispevati k varovanju kulturne dediščine z izpostavitvijo najbolj ogrožene vrste predmetov.

Muzeje, dražbene hiše, trgovce z umetninami in zbiratelje pozivamo, naj ne kupujejo predmetov, podobnih tistim s tega Rdečega seznama, ne da bi skrbno in temeljito raziskali njihov izvor in vso ustrezno pravno dokumentacijo. Vsak kulturni artefakt, ki bi lahko izviral iz te regije, bi moral biti predmet podrobnega pregleda in previdnostnih ukrepov, preden se sklene kakršna koli transakcija.

ICOM je zahvaljujoč podpori fundacije ICOM v sodelovanju s predano ekipo strokovnjakov iz Albanije, Bosne in Hercegovine, Bolgarije, Hrvaške, Črne gore, Severne Makedonije, Republike Moldavije, Romunije, Srbije in Slovenije objavil *Rdeči seznam ogroženih predmetov kulturne dediščine jugovzhodne Evrope*.

Varovanje kulturne dediščine

Tatvine, plenjenje predmetov kulturne dediščine ali nezakonite prodaje na trgu ali spletu se po vsem svetu vrstijo dnevno, kar povzroča nepopravljivo izgubo dediščine velike zgodovinske in znanstvene vrednosti. V zadnjih 30 letih je nezakonita trgovina z umetninami in starinami postala resna težava, ki presega meje in katerega vpliv močno presega izgubo kulturne dediščine.

ICOM od leta 2000 objavlja rdeče sezname, ki podrobno opisujejo kategorije ogroženih kulturnih dobrin z vsega sveta. Ti rdeči sezname so postali pomembno orožje v boju proti nedovoljenemu prometu s kulturnimi dobrinami. Rdeči sezname so praktična orodja, ki strokovnjakom za umetnost in dediščino ter organom pregona pomagajo identificirati predmete kulturne dediščine, ki so zaščiteni z nacionalno in mednarodno zakonodajo.

Predhodnik rdečih seznamov ICOM je bila serija *Sto pogrešanih predmetov*, publikacija ICOM, v kateri so bili predstavljeni izgubljeni predmeti kulturne dediščine. ICOM je že desetletja na čelu prizadevanj za varovanje dediščine pred nezakonitim trgovanjem, pri čemer na podlagi edinstvenih izkušenj muzejskih strokovnjakov pomaga strokovnjakom s področja dediščine in drugih panog pri prepoznavanju in zaščiti kulturne dediščine.

Če sumite, da je predmet kulturne dediščine, ki izvira iz jugovzhodne Evrope, morda ukraden, uplenjen ali nezakonito izvožen, se obrnite na lokalne oblasti. Za dodatne informacije ali pomoč se obrnite na:

Mednarodni muzejski svet (International Council of Museums - ICOM)
Rue Lasson 15 - Pariz 75012 - Francija
Tel.: +33 1 47 34 05 00
E-naslov: illicit-traffic@icom.museum

POMEMBNA OPOMBA

Rdeči seznam NI seznam ukradenih predmetov.

Upodobljene kulturne dobrine so popisani predmeti iz zbirk priznanih institucij. Služijo za ponazoritev kategorij kulturnih dobrin, zaščiteneh z zakonodajo, ki so najbolj izpostavljene tveganju za nedovoljeno trgovanje.

ICOM se želi zahvaliti vsem institucijam in posameznikom, ki so velikodušno posredovali fotografije, predstavljene na *Rdečem seznamu ogroženih predmetov kulturne dediščine jugovzhodne Evrope*.

RDEČI SEZNAM OGROŽENIH PREDMETOV KU

Vsi muzeji so v spremnem besedilu navedeni s svojimi polnimi imeni ali kraticami. Seznam uporabljenih kratic:

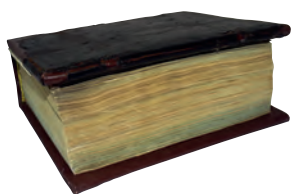
AMI:	Arheološki muzej Istre, Hrvaška	NMHM:	Nacionalni muzej zgodovine Moldavije
MKS:	Muzej krščanstva na Slovenskem	NHM:	Nacionalni zgodovinski muzej, Bolgarija
MPU:	Muzej uporabne umetnosti, Srbija	NMS:	Narodni muzej Slovenije
NAMT:	Nacionalni arheološki muzej v Tirani, Albanija	PMB:	Posavski muzej Brežice, Slovenija
NMENHM:	Moldavski nacionalni etnografski in naravoslovni muzej	PMPO:	Pokrajinski muzej Ptuj – Ormož, Slovenija
		PRAM:	Regionalni arheološki muzej Plovdiv, Bolgarija

RDEČI SEZNAM PO KATEGORIJAH:

Zapisi in zemljevidi

Od klasične antike do moderne dobe

Arhivski dokumenti, stari dokumenti, inkunabule in zgodnje tiskane knjige, rokopisi in miniature, zemljevidi, redke knjige; na papirju, pergamentu, kovini in lesu; rokopisni, vrezani in natisnjeni, v latinici in cirilici.

1

2

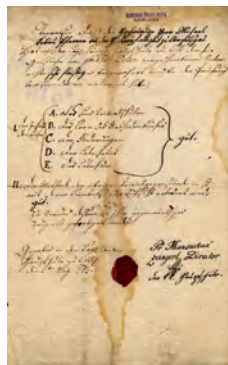

3

1. Rokopis Mihaila Strelbičhija na papirju, Dubăsari, Republika Moldavija, 18. st., 21,5 x 16,5 cm. © Nacionalna knjižnica Republike Moldavije

3. Stemmatographia, bakrorezna knjiga, karton, vezan v usnje, Dunaj, 18. st., 21 x 17 cm. © Knjižnica Matice srbske, Novi Sad, Srbija

2. Osmoglasnik (5.–8. glas), ilustrirana inkunabula, natisnjena na Cetinju, Črna gora, fragmenti ohranjeni v samostanu Dečani, 15. st., 26,7 x 20 cm. © Narodna knjižnica Srbije

4

5

6

7

4. Šolsko spričevalo, Celje, Slovenija, 18. st., 34,3 x 21,5 cm. © Slovenski šolski muzej

5. Zemljevid slovenske dežele in pokrajin na papirju, Peter Kozler, 19. st., 68,5 x 63,1 cm (zemljevid 54,2 x 49,9 cm). © Pokrajinski muzej Kočevje, Slovenija/Tomaž Lauko

6. Voščena lesena tablica z latinskim besedilom, Rosia Montană, Romunija, 2. st., 14,3 x 10,5 cm. © Nacionalni muzej zgodovine Romunije/Ing. Marius Ama

7. Rimski bronasta vojaška diploma, Gherla, Romunija, 2. st., 14,7 x 11,7 cm. © Nacionalni muzej zgodovine Romunije/Ing. Marius Amarie

Likovna umetnost

Od 15. do 20. stoletja

Risbe, gravure, slike, fotografije in kipi; olje, svinčnik ali oglje; na platnu, steklu, papirju ali v kamnu.

8

8. "Ženski akt - Afrodita", olje na platnu, Paja Jovanović, Beograd, Srbija, 20. st., 63 x 81 cm. © Mestni muzej Beograd

9

9. Gravura, ki upodablja zgodovinski lik, Theodor Aman, Romunija, 19. st., 27,5 x 22 cm. © Nacionalni muzej zgodovine Romunije/Ing. Marius Amarie

10

10. "Slikar v ateljeju (Slikar z modelom)", risba z ogljem na papirju, Sava Šumanović, Srbija, 20. st., 21,8 x 30 cm. © Galerija Matice srbske, Novi Sad

11

11. Kinoroman, kolaž in barvni svinčniki, Avgust Černigoj, 20. st., 23,9 x 18,7 cm. © Slovenski gledališki inštitut – Gledališki muzej

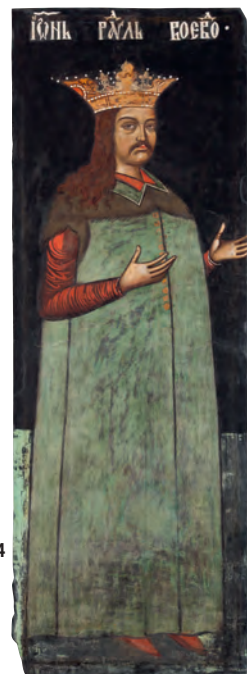
12

12. »Poljub«, kip iz laporja, Constantin Brâncuși, Romunija, 20. st., 28 x 26 x 21,5 cm, 24 kg. © Muzej umetnosti Craiova

13

13. Avtoportret Janeza Avgušтина Puharja, fotografija na steklu, Slovenija, 19. st., 12 x 10 cm. © NMS

14

14. Freska Raduja Velikega, Dobromir iz Târgovišta, Curtea de Argeș, Romunija, 15.–16. st., 229 x 85 cm. © Nacionalni muzej zgodovine Romunije/Ing. Marius Amarie

RDEČI SEZNAM OGROŽENIH PREDMETOV KU

Arheologija – posode

Od 5. tisočletja pr. n. št. do 4. stoletja n. št.

Posode in sklede; nebarvane in barvane; iz gline, stekla, kovine; iz različnih obdobj in civilizacij.

15

15. Riton, delno pozlačeno srebro, Plovdiv, Bolgarija, 5.–4. st. pr. n. št., 20,6 x Ø 8,4 cm. © PRAM

16

16. Bronasta hidrija, Plovdiv, Bolgarija, 5. st. pr. n. št., 45 x Ø 30,5 cm. © PRAM

17

17. Rimska glinena kupa, Doclea, Črna gora, 1.–4. st., Ø 6,2 cm (Ø 2 cm podstavek, Ø 7,3 cm sredina) x 6,9 cm. © JU Muzeji in galerije Podgorice

18

18. Glinena piksida, Vardarski Rid, Severna Makedonija, 3.–2. st. pr. n. št., 25,5 cm. © Muzej Gevgelija

19

20

19. Glinen krožnik, Doclea, Črna gora, 1.–4. st., Ø 35,5 cm (Ø 10 cm sredinska rozeta) x 5 cm. © JU Muzeji in galerije Podgorice

20. Neolitska poslikana skleda s figurama, Sultana, Romunija, 5.–4. tisočletje pr. n. št., Ø 30 cm. © Okrožni zgodovinski muzej "Teoharie Antonescu", Giurgiu

21. Rimske glinene ali kovinske oljenke, Srbija, 1.–4. st., pribl. 5/20 x 3/10 cm. © Mestni muzej Beograd

22. Rimska steklenica, Ptuj, Slovenija, 3. st., 22 cm. © PMPO

23. Tripoljska glinena amfora s pokrovom, Moldavija, 5. tisočletje pr. n. št., 48 cm x Ø 34,5 cm (pokrov: 12 cm x Ø 15 cm). © NMHM

24. Srebrna cilindrična piksida, Pulj, Hrvaška, 1.–2. st., 7,5 x 4,6 x 4,6 cm. © AMI

25. Rimska steklena nagrobna žara, Drač, Albanija, 2. st., 41 x 18 cm. © NAMT

21

22

23

24

25

Arheologija – naravoslovje in kiparstvo

Od prazgodovine do 3. stoletja n. št.

Fosili; arhitekturni elementi, človeške figure, figurice, skulpture, kipi in kipci; iz keramike in gline, stekla, marmorja, kovine ali organskih materialov; iz različnih obdobj in civilizacij.

26

27

28

29

26. Keramična ženska figurica, Sarajevo, 5. tisočletje pr. n. št., 11,3 cm.

© Narodni muzej Bosne in Hercegovine

27. Keramična figurica glave, Sarajevo, 5. tisočletje pr. n. št., 6,5 cm.

© Narodni muzej Bosne in Hercegovine

28. Rimski marmorni portret, Apollonia (Fier), Albanija, 2.–3. st., 40 cm. © NAMT

29. Keramična antropomorfna figurica, Shtoj (Skader), Albanija, 3.–2. tisočletje pr. n. št., 9,7 x 17,7 cm. © NAMT

30

31

32

33

30. Glinena terakotna figurica, Vardarski Rid, Severna Makedonija, 2. st. pr. n. št., 25,8 cm. © Muzej Gevgelija

31. Bronasta figurica, Moldavija, 4. st. pr. n. št., 17 cm. © NMHM

32. Figurica ženske iz kosti iz neolitske kulture Gumelnița, Siliștea, okrožje Teleorman, Romunija, 5.–4. tisočletje pr. n. št., 9,5 x 3 cm. © Muzej okrožja Teleorman

33. Rimska izrezljana jantarna figurica, Alburnus Maior (danes Roșia Montană), Romunija, 2. st., 3 x 3,5 cm. © Nacionalni zgodovinski muzej Romunije/Eugen Silviu Teodor

Arheologija – naravoslovje in kiparstvo (nadaljevanje)

34

35

36

37

34. Figurica ženske iz žgane gline iz neolitske kulture Cucuteni, Drăgușeni, Romunija, 5.–4. tisočletje pr. n. št., 23 x 7 cm. © Muzej okrožja Botoșani

35. Glinen antropomorfní kipec poznoneolitske vinčanske kulture, Srbija, 5. tisočletje pr. n. št., 11,9 cm. © Mestni muzej Beograd

36. Posrebren bronast kipec, Dodlea, Črna gora, 1.–2. st., 7 cm. © JU Muzeji in galerije Podgorice

37. Bronasta figurica bika, Hrvaška, 1.–2. st., 4,8 x 5,3 x 1,9 cm. © AMI

38

39

40

41

42

38. Rimski bronasti kipci, Srbija, 2.–3. st., pribl. 8,2/16,5 cm. © Mestni muzej Beograd

39. Nagrobna stela iz belega marmorja z napisom, Veles, Severna Makedonija, 3. st., 87 x 57 x 9 cm. © Muzej Republike Severne Makedonije

40. Egipčanski relief glave, Pulj, Hrvaška, 1. st., 12,3 x 12,8 x 4 cm. © AMI

41. Fragment apnenčastega arhitrava, Apollonia (Fier), Albanija, 6. st. pr. n. št., 170 x 36 cm. © NAMT

42. Fossil piktodontiformne ribe, Istra, Hrvaška, obdobje krede, 73 x 60 x 2 cm. © Prirodoslovni muzej Reka

Arheologija – dodatki in nakit

Od 7. stoletja pr. n. št. do 8. stoletja n. št.

Dodatki, okrasje, instrumenti in nakit; vključno z zapestnicami, uhani, ogrlicami, broškami in prstani; iz stekla, organskih materialov in kovin (vključno z bronom, zlatom in srebrom); občasno z dragimi kamni.

43

43. Bronaste, srebrne, zlate rimske fibule z dekoracijo ali brez, Srbija, 2.–4. st., pribl. 5,5 cm. © Mestni muzej Beograd

44

44. Bronasto glasbilo (sistrum) z upodobitvijo panterja, Nezakcij, Hrvaška, 1. st., 7,9 x 5,5 x 1,1 cm. © AMI

45

45. Bronast okrasni obesek za žensko nošo, Mat, Albanija, 7.–6. st. pr. n. št., 51 cm. © NAMT

46

46. Bronast obesek piksida, Gevgelija, Severna Makedonija, železna doba, 14 cm. © Muzej Gevgelija

47

47. Koralde iz steklene paste, Kruja, Albanija, 7.–8. st., 54 cm. © NAMT

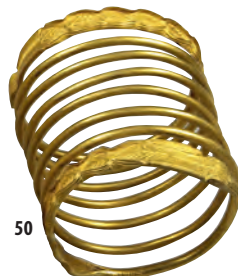
48

48. Srebrna ovrtnica, Šipka, Bolgarija, 2.–1. st. pr. n. št., Ø 14 cm, prerez 0,5 cm. © NHM

49

49. Bronasta zapestnica s prekrizanimi koncema, Kuç i zi (Korça), Albanija, 7.–6. st. pr. n. št., 12 cm. © NAMT

50

50. Zlata ogrlica z zelenimi kamni, Medulin, Hrvaška, 2. st., 72 cm. © AMI

52

52. Zlati apliki v obliki orla, inkrustirani s turmalini, Apahida, Romunija, 5. st., 11,50 x 5,30 cm, 11,60 x 5,20 cm. © Nacionalni muzej zgodovine Romunije/Ing. Marius Amarie

53

53. Velika spiralna zlata zapestnica, Grădištea Muncelului, Romunija, 1. st. pr. n. št.–1. st. n. št., 682,30-1196,03 g. © Nacionalni muzej zgodovine Romunije/Ing. Marius Amarie

51

51. Obesek iz kovanca (sprednja in zadnja stran), Moldavija, 270–275, Ø 2,3 cm (viseči obroč 0,4 x 0,8 cm), 6,23 g. © NMHM

RDEČI SEZNAM OGROŽENIH PREDMETOV KU

54

55

56

57

58

59

60

61

54. Zlati uhani z ametistom, Medulin, Hrvaška, 2. st., 1,6 x 1,4 cm. © AMI

55. Zlati uhani s stožcem, Medulin, Hrvaška, 2.–3. st., 1,6 x 0,8 cm. © AMI

56. Zlati kapljicasti uhani, Nezakcij, Hrvaška, 1. st., 2,1 x 0,8 cm. © AMI

57. Zlati uhani s kalcedonom, Bolgarija, 3. st., Ø 5,25/4,5 cm. © NHM

58. Zlat pečatni prstan, Šipka, Bolgarija, 2. st. pr. n. št., 2,6 cm x Ø 1,95 cm. © NHM

59. Srebrn prstan z draguljem, Medulin, Hrvaška, 2. st., 2,7 x 2,5 cm. © AMI

60. Rimski prstan iz jantarja, Ptuj, Slovenija, 2. st., Ø 3,31 cm, prerez 0,5–1,81 cm, glava 2,0 x 1,5 cm. © PMPO

61. Črno-bela kameja iz oniksa, Hrvaška, 1. st., 2,4 x 1,9 x 0,6 cm. © AMI

Arheologija – vojna oprema in orodje

Od 3. tisočletja pr. n. št. do 8. stoletja n. št.

Oklepi, noži, orodje in orožje.

62

63

64

65

67

68

69

70

66

62. Ilirska bronasta čelada, Činamak (Kukës), Albanija, 5. st. pr. n. št., 24 cm. © NAMT

63. Bronasto bodalo z vrezano dekoracijo, Vajzë (Vlora), Albanija, 3.–2. tisočletje pr. n. št., 38 cm. © NAMT

64. Bronast oklep, Plovdiv, Bolgarija, 5. st. pr. n. št., 43 x 35,6 cm. © NHM

65. Bronast golenjak, Blagoevgrad, Bolgarija, 4. st. pr. n. št., 42,5 x 11,9 cm. © NHM

66. Železen tračanski meč, Plovdiv, Bolgarija, 3. st. pr. n. št., 114 cm, debelina 1,2 cm. © NHM

67. Maska-čelada iz posrebrnega železa, Plovdiv, Bolgarija, 1. st., 19 x 21 cm. © PRAM

68. Štrlina železnega ščita z grifoni in rastlinskimi motivi, Piatra Rosje, Romunija, 1. st. pr. n. št.–1. st. n. št., Ø 41,8 cm.

© Nacionalni muzej zgodovine Romunije/Ing. Marius Amarie

69. Tulasta sekira z Debelega vrha, Predgrad, Slovenija, 12. st. pr. n. št., 16,6 x 3,8 cm. © Pokrajinski muzej Kočevje, Slovenija

70. Bronasto-zlat zaključek nožnice meča z granati, Zmajevac, Hrvaška, prva polovica 5. st., 4,7 x 2,5 cm. © Arheološki muzej v Zagrebu

Uporabna umetnost

Od 16. do 20. stoletja

Starinsko pohištvo in okrasje za dom, noše in dodatki, etnografski predmeti, nakit, preproge, tekstil in posode.

71

72

73

74

75

76

77

71. Zaponka iz srebrne zlitine, Pirot, Srbija, 20. st., 26 x 11 cm, 6,23 g.

© Etnografski muzej v Beogradu

72. Obesek v obliki križa, Split, Hrvaška, 19. st., 10 x 7 cm.

© Etnografski muzej (Zagreb)

73. Črn žameten životec s srebrno in zlato svilo, Ponišavlje, Srbija, 20. st., 39 cm.

© Etnografski muzej v Beogradu

74. Ženska praznična bluza, Podoima, Moldavija, 20. st., 112 x 61–67 cm. © NMEHM

75. Volnen kelim, Pirot, Srbija, 20. st., 320 x 238 cm.

© Etnografski muzej v Beogradu

76. Preproga s cvetličnim okrasjem, Camenca, Moldavija, 20. st., 312 x 168 cm.

© NMEHM

77. Lesena, s cvetličnim vzorcem poslikana skrinja za doto, Transilvanija, Romunija, 18. st., 132 x 56 x 51 cm.

© Etnografski muzej Braşov

78

79

80

81

82

78. Lesena potovalna skrinja iz Ruskega imperija, Moldavija, 19. st., 68 x 98 x 55 cm. © NMHM

79. Srebrna skodela, Peč, Srbija, 16. st., Ø 13 cm. © MPU

80. Kamnita posoda za olje, Kobdilj pri Štanjelu, Slovenija, 16. st., 43,5 cm.

© Slovenski etnografski muzej

81. Kaminska vaza – dišavnica, glazirana beloprstena keramika s perforacijo, Ljubljana (tovarna Žige Zoisa), Slovenija, 18. st., 29,2 cm. © NMS

82. Čebelni panj v obliki vojaka, Slovenija, 18.–19. st., 167 cm. © PMB

RDEČI SEZNAM OGROŽENIH PREDMETOV KU

Dodatki in orodje

Od 19. do 20. stoletja

Ure, znamke, pečatni prstani, orožje in vojna oprema (vključno s puškami, meči, vojaškimi in povezanimi predmeti).

83. Orientalni investiturni meč z diamantom na ščitniku, 19. st., 100 x 14,8 x 3 cm.

© Nacionalni muzej zgodovine Romunije/Ing. Marius Amarie

84. Puška kremenjača džeferdar, iz lesa, biserovine, srebra, jekla, intarzije, damasta, Boka Kotorska, Srbija, 19. st., 120,5 cm (dolžina cevi 90 cm).

© Zgodovinski muzej Srbije

85. Posoda za smodnik, Velika Mlaka, Hrvaška, 19. st., 36 x 16 cm.

© Etnografski muzej (Zagreb)

86. Spominska medalja iz kovine in tekstila z napisom, Srbija, 20. st., 3,3 x 5 cm.

© Zgodovinski muzej Srbije

87. Kolec z vrednostjo 27 kovancev (par), laši, Romunija, 19. st., 2,2 x 2,3 cm.

© Nacionalni muzej zgodovine Romunije/Ing. Marius Amarie

88. Potovalna ura, 19. st., 10 cm. © MPU

89. Železen pečatni prstan, Srbija, 19. st., Ø 2,8–3 cm. © Zgodovinski muzej Srbije

Numizmatika

Od 6. stoletja pr. n. št. do 13 stoletja n. št.

Kovanci iz različnih obdobj in civilizacij; reliefni s podobami; bronasti, zlati in srebrni.

90. Bronast kovanec, Pogradec, Albanija, 12. st., 2,6 x 2,5 cm.

© Mestni muzej Pogradec

91. Deronski kovanec z bikom in osemkrako zvezdo, Severna Makedonija, 5. st. pr. n. št., 0,042 x Ø 1,605 cm. © Zavod za varstvo kulturnih spomenikov in muzejev – Štip

92. Zlat stater z Aleksandrom Velikim (spredaj) in sedečo Ateno z napisom (zadaj), Sarmizegetusa, Romunija, 1. st. pr. n. št., 2 cm, 8,23 g.

© Romunska akademija, Orghidanova zbirka/dr. Emanuel Petac

93. Zlat stater z orlom in vencem (spredaj) ter rimskim konzulom v spremstvu liktorjev (zadaj), Sarmizegetusa, Romunija, 1. st. pr. n. št., 1,8 cm, 8,29 g.

© Romunska akademija, Orghidanova zbirka/dr. Emanuel Petac

94. Zlati solidus s Konstantinom Velikim (spredaj) ter zmago in trofejo (zadaj), Sarmizegetusa, Romunija, 4. st., 1,9 cm, 4,30 g.

© Romunska akademija, Orghidanova zbirka/dr. Emanuel Petac

95

95. Keltska tetradrahma z glavo (spredaj) in konjem (zadaj), srebro, Srbija, 3.–2. st. pr. n. št., 2,4 cm, 12,40 g. © Mestni muzej Beograd

96

96. Srebrni rimski denarj z glavo (spredaj) in sedečo figuro (zadaj), Srbija, 1.–2. st., 1,9 cm, 2,95 g. © Mestni muzej Beograd

97

97. Srebrni dinar z dvema stoječima figurama (spredaj) in sedečo figuro (zadaj), Srbija, 13. st., 2 cm, 1,75 g. © Mestni muzej Beograd

Verski predmeti

Od 4. do 20. stoletja

Kulturni predmeti iz krščanstva, judovstva in islama; ikone s figurami, naslikanimi na steklo, kovino in les; versko navdihnjena umetnost, vključno s slikami in kipi; verska besedila; relikviariji; obredni predmeti, vključno z verskimi oblačili.

98

99

100

101

98. Sveti Dimitrij na konju, Bosna in Hercegovina, 18. st., 32,5 x 25,5 x 1,5 cm. © Narodna galerija Bosne in Hercegovine

102

99. Janez Krstnik, tempera, les, platno, Skopje, Severna Makedonija, 14. st., 125 x 95,5 x 4 cm. © Muzej Republike Severne Makedonije

100. Devica Marija z Jezusom, naslikana na steklo, Transilvanija, Romunija, 19. st., 51 x 41,5 cm. © Narodni muzej združitve, Alba Iulia

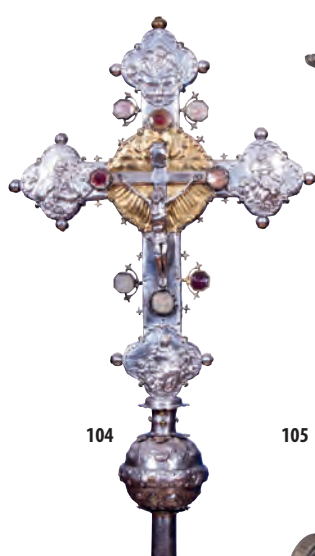
103

101. Jezus Kristus, Georgije Stojanović, tempera, les, Beograd (Nova Varoš), Srbija, 18. st., 100 x 75 cm. © Galerija Matice srbske, Novi Sad

102. Marijino vnebovzetje, les, tempera in srebro, Moldavija, 18. st., 24,5 x 30,7 x 2,8 cm. © NMHM

103. Dolinarjev kelih, Jože Plečnik, Ljubljana, Slovenija, 20. st., 24 cm. © MKS

RDEČI SEZNAM OGROŽENIH PREDMETOV KU

104

105

106

107

108

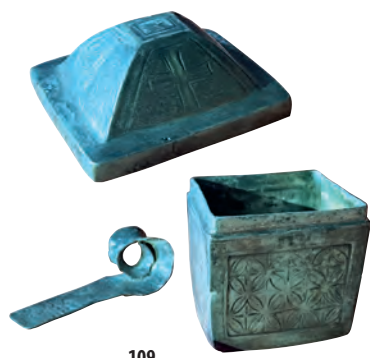
104. Beneški procesijski križ, Gorica, Slovenija, 17. st., 94 x 47 cm. © MKS

105. Posrebrnen medeninast reliefen oltarni svečnik, Hrvaška, 18. st., 60 x 16 cm.
© Muzej za umetnost in obrt, Zagreb

106. Posrebrnena medeninasta reliefna monštranca, Hrvaška, 18. st., 24 x 13,5 cm.
© Muzej za umetnost in obrt, Zagreb

107. Štola, Slovenija, verjetno 17. st., 21 x 220 cm.
© Pokrajinski muzej Kočevje, Slovenija/Boris Farič

108. Pravoslavno duhovniško oblačilo, ki upodablja kršćanske praznike, samostan Bistrița, vzhodna Romunija, 15. st., 143 x 21 cm.
© Nacionalni muzej zgodovine Romunije/Ing. Marius Amarie

109

110

111

109. Srebrni relikviarj kockaste oblike s piramidastim pokrovom, Lipnița-Izvoarele, Romunija, 4.–6. st., 7,6 x 6,1 x 6 cm.
© Narodni zgodovinski in arheološki muzej Constanța

110. Baročni relikviarj, pozlačen rezljan les, Slovenija, 18. st., 12,7 x 37,8 cm. © NMS

111. Bronast križ z relikvijami, Skopje, Severna Makedonija, 11.–13. st., 6,8 x 5,3 cm.
© Mestni muzej Skopje

KULTURNE DEDIŠČINE JUGOVZHODNE EVROPE

112

113

116

114

115

112. Hebrejska reliefna, izklesana in gravirana srebrna škatla za zvitke, Portugalska, 17. st., 31,5 cm x Ø 6,2 cm, 285 g. © Judovski zgodovinski muzej, Beograd

113. Otomanski Koran v arabski pisavi z usnjeno naslovnico, Srbija, 15. st., 14,5 x 13 x 6 cm. © Muzej Ras, Novi Pazar

114. Hagada, iluminiran judovski kodeks, Sarajevo, 14. st., 16,5 x 22,8 cm. © Narodni muzej Bosne in Hercegovine

115. Okrašena verska knjiga, Putna, Romunija, 16. st., 30 x 22 cm. © Nacionalni muzej zgodovine Romunije/Ing. Marius Amarie

116. Lesena oltarna vrata s šestimi polikromno poslikanimi ploščami, Romunija, 16. st., 123 x 79 cm. © Nacionalni muzej zgodovine Romunije/Ing. Marius Amarie

117

118

119

117. Sv. nadangel Mihael, olje na platnu, Andrej Janez Herrlein, Slovenija, 18. st., 187 x 123 cm. © PMB

118. Sv. Katarina, drobnozrnati peščenec, ptujskogorska kiparska delavnica, Slovenija, 15. st., 94 cm. © PMPO

119. Sv. Ana, slika na zrcalu, Slovenija, 19. st., 24 x 19 cm. © PMB

ICOM IN VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE

Mednarodni muzejski svet (ICOM) je bil ustanovljen leta 1946 za zastopanje muzejev in muzejskih strokovnjakov po vsem svetu. Zavzema se za promocijo in varstvo naravne in kulturne dediščine, priučujoče in bodoče, snovne in nesnovne. Z edinstveno mrežo skoraj 50.000 članov v 115 državah in ozemljih (2020) je aktiven v raznovrstnih panogah, povezanih z muzeji in dediščino.

ICOM ohranja uradne odnose z Organizacijo Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) in ima svetovalni status pri Ekonomsko-socialnem svetu Združenih narodov (ECOSOC) kot strokovnjak za boj proti nedovoljeni trgovini s predmeti kulturne dediščine. Pri izvajanju nekaterih svojih mednarodnih javnih storitev sodeluje z organizacijami, kot sta INTERPOL in Svetovna carinska organizacija (WCO).

V središču njegovih prizadevanj je varovanje dediščine v primeru naravnih nesreč ali oboroženih spopadov, pri čemer ima podporo Odbora za obvladovanje tveganja nesreč (DRMC), naslanja pa se tudi na aktivno vključenost v Modri ščit, katerega ustanovni član je. V primeru krize lahko ICOM mobilizira svojo mrežo strokovnjakov s področja kulturne dediščine z vsega sveta.

Leta 2013 je ustanovil tudi prvi Mednarodni observatorij za nedovoljeno trgovino s predmeti kulturne dediščine, da bi s tem svoje ukrepe v boju proti nedovoljenemu prometu okreпил z zbirko virov o tej temi, ki je na voljo na spletu (<https://www.obs-traffic.museum/>).

Rdeči sezname so bili zasnovani kot praktično orodje v boju proti nezakoniti trgovini s predmeti kulturne dediščine. ICOM je hvaležen za neomajno zavzetost strokovnjakov in institucij, ki velikodušno prispevajo k njihovemu uspehu.

Vsi rdeči sezname so na voljo na spletni strani ICOM: <https://icom.museum/en/>

Z velikodušno podporo:

ICOM international
council
of museums

Rue Lasson 15 - Pariz 75012 - Francija
Tel.: +33 (0)1 47 34 05 00

E-naslov: illicit-traffic@icom.museum - Spletna stran: <https://icom.museum/en>